

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/52/2024
Identifikačné číslo spisu:	6621010146
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6621010146.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaníča a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. na neverejnom zasadnutí konanom 19. februára 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného J. B., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona, o dovolaní obvineného J. B. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 4To/42/2021, z 10. júna 2021

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného J. B. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 3T/33/2021, z 15. apríla 2021, bol obvinený J. B. uznaný za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona na skutkovom základe, že:

„dňa 23. novembra 2020 v čase po 07:30 hod. na poľnej ceste smerom k E. priehrade L. v katastrálnom území mesta E. po tom, čo požiadal poškodenú, aby ho „vyfajčila“, čo sa nestalo, ju fyzicky napadol zovretou päťou do oblasti tváre, na čo ona padla na zem, znovu ju zovretou päťou udrel do oblasti tváre, zdvihol zo zeme veľký kameň, ktorým ju opakovane niekoľkokrát veľkou intenzitou udieral odzadu a zboku do oblasti hlavy, pričom pri prvých útokoch na oblasť hlavy sa poškodená snažila rukami vykryť jeho údery, čím zasiahol aj jej ruky, následne ju stále ležiacu na zemi kopal do tela, keď prestala kričať, odtiahol ju za nohy ku krikom, ďalej od miesta, kde útok začal, nechal ju tam ležať a odišiel ku vzdialenejšej studničke, umyl si ruky a išiel iným smerom preč, čím poškodenej T. A., nar. X. P. XXXX, trvale bytom na adrese Č. B. XXX, opakovanými údermi do oblasti hlavy a celého tela spôsobil ťažké zranenia - hornú subzygomatickú zlomeninu tvárových kostí - LeFort II s posunom úlomkov so zakrvácaním do všetkých prínosových dutín na oboch stranách, otvorenú zlomeninu spánkovej kosti vľavo bez posunu úlomkov, otvorenú zlomeninu temennej kosti vľavo bez posunu úlomkov, otras mozgu ťažkého stupňa, malé vnútrolebečné krvácanie nad tvrdú plenu mozgu temennej oblasti vľavo, zlomeninu základného článku 3 a 4 prsta ľavej ruky s posunom úlomkov, zlomeninu stredného článku prsta ľavej ruky s posunom úlomkov a so subluxáciou v základnom medzičlánkovom kĺbe, viaceré pomliaždenia vlasatej časti hlavy a viaceré hlboké tržné zmliaždené rany vlasatej časti hlavy

zasahujúce po kosť v čelovej temennej oblasti a v záhlaví na obidvoch stranách v počte 11 so stratovým poranením kože, tržne zmliaždenú ranu hornej pery úst, plášťový pneumotorax vpravo, pneumomediastinum, pomliaždenie kolien s povrchovou odreninou na obidvoch stranách, traumatický šok a podchladenie, po ktorých sa dva dni štvornožky miestami pohybovala, miestami spala a odpadávala v okolí vodnej nádrže Ľ., kde bola následne 25. novembra 2020 okolo 10:50 h nájdená a prevezená RZP do VŠNsP Lučenec, pričom zranenia si doposiaľ vyžiadali dobu liečby a PN od 23. novembra 2020 do súčasnosti, t. j. 128 dní, pričom vzhľadom na spôsob útoku (opakované údery), intenzitu útoku (silná), anatomickú oblasť útoku (hlava), rozsah zranení (ktoré ohrozovali životne dôležité orgány) a predmet, akým bol útok vedený (päšť a skala), mohlo dôjsť bez neadekvátnej a včasnej liečby s veľkou pravdepodobnosťou k smrti, k čomu nedošlo, pretože poškodená bola nájdená náhodnými okoloidúcimi a bola včas hospitalizovaná.“

Prvostupňový súd za to obvinenému J. B. uložil podľa § 155 ods. 2, § 38 ods. 5 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. b), ods. 4 Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona obvinenému uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou a ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou a podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenú T. A., nar. X. P. XXXX, trvale bytom Č. B. XXX, spôsobenú škodu z titulu bolestného vo výške 16.563,- Eur (817,50 bodov x 20,26 Eur).

Proti tomuto rozsudku obvinený podal priamo do zápisnice odvolanie proti výroku o treste.

Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného J. B. a v odôvodnení svojho uznesenia uviedol v podstate nasledovné:

„Je nepochybné, že obžalovaný sa v krátkej dobe po predchádzajúcom odsúdení k prísne podmienečnému trestu odňatia slobody za obdobnú trestnú činnosť dopustil rovnakej trestnej činnosti s ešte závažnejším následkom a od tohto konania ho neodradilo ani to, že mu má byť v prípade porušenia podmienečného odsúdenia premenený trest odňatia slobody. Preto je irelevantné tvrdenie obhajoby, že trest odňatia slobody v zákonom stanovenej trestnej sadzbe plus skutočnosť, že mu má byť predchádzajúci podmienečný trest premenený, bude pre obžalovaného neprimerane prísny, keďže krajský súd akcentuje najmä na to, že obžalovaný si bol vedomý toho, že sa dopúšťa trestnej činnosti v skúšobnej dobe podmienečného odsúdenia a skutočnosť, že tak bude konať, ho od toho neodradila. Pokiaľ ide o samotný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov, ktorý mu okresný súd uložil, tu treba povedať, že tento trest je v zákonom stanovenej trestnej sadzbe, obžalovaný sa opätovne dopustil zločinu, preto sa mu dolná hranica trestnej sadzby zvyšuje o 1/3-inu, teda na výmeru 8 rokov a 6 mesiacov, tak ako to vyplýva z ust. § 38 ods. 5 Tr. zák., a ak mu potom okresný súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov, teda v mierne zvýšenej sadzbe, ako je dolná hranica trestnej sadzby, nepostupoval v rozpore so zákonom, a práve vzhľadom na osobu obžalovaného a brutalitu spáchanej trestnej činnosti aj krajský súd je toho názoru, že takýto trest je primeraný, zákonný a spravodlivý. V žiadnom prípade neobstojí argumentácia obhajoby, že by mal byť obžalovanému ukladaný trest odňatia slobody pod zákonom stanovenú trestnú sadzbu za použitia § 39 ods. 1 Tr. zák., pretože na takúto argumentáciu chýbajú dôvody a samotná skutočnosť, že obžalovaný sa priznal k spáchanej trestnej činnosti a urobil vyhlásenie, neznamena, že to oslabuje závažnosť jeho konania, najmä vzhľadom k tomu, že poškodenú nechal na mieste činu bez toho, aby niekomu oznámil, čo sa stalo a spolupracovať s políciou začal až po tom, čo bol odhalený a čo bolo proti nemu začaté trestné stíhanie. Krajský súd preto argumentáciám obžalovaného o tom, aby mu bol uložený kratší trest, neuveril a v tomto prípade sa s jeho odvolaním ani nestotožnil.

Pokiaľ ide o obhajobou vytýkanie tej skutočnosti, že okresný súd pri rozhodovaní o zaradení obžalovaného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody pochybil a vo výroku tejto skutočnosti uviedol aj ust. § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák., táto skutočnosť sama o sebe nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia, pretože prvostupňový súd správne poukázal aj na ust. § 48 ods. 4 Tr. zák., ktoré samo o sebe dáva výnimku v tom, do akého ústavu na výkon trestu môže byť obžalovaný zaradený. Z tohto dôvodu preto ani krajský súd nezistil také skutočnosti, ktoré by bolo nutné rozhodnutím krajského súdu

opravovať. Ak obhajoba argumentovala aj tým, že mala byť obžalovanému priznaná aj ďalšia poľahčujúca okolnosť v zmysle ust. § 36 písm. l) Tr. zák., táto skutočnosť by mala vplyv len na zníženie hornej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby a táto hranica rozhodnutím okresného súdu porušená nebola. Z uvedeného dôvodu preto krajský súd sa v žiadnom prípade nestotožnil s argumentáciou obhajoby, resp. obžalovaného uvedenou v odvolaní a potom postupom podľa § 319 Tr. por. musel toto jeho odvolanie ako nedôvodné zamietnuť.“

Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie obvinený J. B. prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Alana Zvaru (č. l. 450 - 451), z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, a to, že pri určovaní výmery trestu a spôsobu výkonu trestu bol obvinený zaradený do stredného stupňa stráženia. V dovolaní ďalej uviedol nasledovné: „Podľa názoru odsúdeného mal byť štandardne zaradený do minimálneho stupňa stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a), nakoľko odsúdený bol prvýkrát trestaný nepodmienečným trestom. Trestný zákon síce výnimočne pripúšťa aplikáciu § 48 ods. 4 zostrujúcim ustanovením zvýšiť alebo aj znížiť stupeň stráženia. Toto ustanovenie aj okresný súd použil a namiesto minimálneho stupňa stráženia odsúdeného zaradil do stredného stupňa stráženia. Vo svojom rozsudku však Okresný súd Lučenec neodôvodnil potrebu aplikácie tohto moderačného oprávnenia súdu, ale len stroho konštatoval použitie § 48 ods. 2 písm. b) a ods. 4 Tr. zák. Nijako nešpecifikoval a neodôvodnil, prečo mal potrebu namiesto umiestnenia do minimálneho stupňa stráženia (nebol v posledných desiatich rokoch vo výkone trestu odňatia slobody), umiestniť a zaradiť odsúdeného do stredného stupňa stráženia. Takáto časť výroku o výkone trestu, ktorý je nedielnou súčasťou rozsudku pri nepodmienečnom odsúdení. Túto časť rozsudku o diferenciácii výkonu trestu odňatia slobody preto odsúdený považuje za nepreskúmateľnú a tým v rozpore so zákonom, keďže mu bol určený iný druh trestu a jeho výkon, ako ukladá zákon, konkrétne ustanovenie § 48 ods. 2 písm. a). Aplikácia ustanovenia § 48 ods. 2 písm. b) so zaradením do stredného stupňa stráženia za bežných okolností u odsúdeného nepripadá do úvahy, nakoľko pred spáchaním činu ešte nebol vo výkone trestu.“

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (poznámka, podľa obsahu malo byť zrejme písm. h) v neprospech obvineného J. B., zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o spôsobe výkonu trestu a prikázal mu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a následne rozhodol, prípadne, aby sám vo veci rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Lučenec, ktorá v podstate uviedla: „...totožný dôvod, teda zaradenie do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, namietal odsúdený aj v odvolaní, kde odvolací súd k vyjadrenej námietke okrem iného uviedol, že okresný súd pri rozhodovaní o zaradení obžalovaného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody pochybil a vo výroku o tejto skutočnosti uviedol aj ustanovenie § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák., avšak táto skutočnosť sama o sebe nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia, pretože prvostupňový súd správne poukázal aj na ustanovenie § 48 ods. 4 Tr. zák., ktoré samo o sebe dáva výnimku v tom, do akého ústavu na výkon trestu môže byť obžalovaný zaradený, z toho dôvodu preto ani krajský súd nezistil také skutočnosti, ktoré by bolo nutné rozhodnutím krajského súdu opravovať. Okresný súd okrem iného v odôvodnení svojho rozhodnutia k zdôvodneniu uloženého trestu a spôsobu jeho výkonu uviedol aj to, že obžalovaný bol doposiaľ dvakrát priestupkovo postihnutý, naposledy 30.10.2019 bol riešený pokutou 30 Eur. Z odpisu RT vyplýva, že jedenkrát bol súdne trestaný, a to rozsudkom Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 3T/43/2020, z 21.05.2020, právoplatným toho istého dňa, pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní tri roky s podmienečným odkladom a probačným dohľadom s určením skúšobnej doby v trvaní tri roky do 22.05.2023 a obmedzenie: povinnosť nepriblížiť sa k poškodenej na vzdialenosť menšiu ako 5 m a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydla, alebo na určenom mieste, kde sa táto osoba zdržuje, alebo navštevuje, a trest prepadnutia vecí - 1 ks nôž. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadol na spôsob spáchania činu, jeho následok, pohnútku, mieru zavinenia obžalovaného, súd použil ustanovenie § 38 ods. 5 Tr. zák. a to z dôvodu, že obžalovaný opätovne spáchal zločin, a preto sa zvyšuje dolná hranica zákonom stanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu, pričom v takomto prípade sa nepoužije ustanovenie § 38 ods. 4 Tr. zák. (ak prevažuje pomer

príťažujúcich okolností, zvyšuje sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3). S poukazom na vyššie uvedené súd obžalovanému uložil trest odňatia slobody v trvaní deväť rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia s poukazom na § 48 ods. 2 písm. b, ods. 4 Tr. zák. Súd obžalovanému uložil vzhľadom na odporúčanie znalca aj ochranné ústavné protitoxikomanické liečenie a ochranné ambulantné sexuologické liečenie.

Čo sa týka osoby odsúdeného, krajský súd správne poukázal v rámci argumentácie týkajúcej sa odvolania čo do výroku o treste, že trest uložený okresným súdom vo výmere 9 rokov je v zákonom stanovenej trestnej sadzbe, obžalovaný sa opätovne dopustil zločinu, preto sa mu dolná hranica trestnej sadzby zvyšuje o 1/3, teda na výmeru 8 rokov a 6 mesiacov tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák., a ak mu potom okresný súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov, teda v mierne zvýšenej sadzbe, ako je dolná hranica trestnej sadzby, nepostupoval v rozpore so zákonom, a práve vzhľadom na osobu obžalovaného a brutalitu spáchanej trestnej činnosti aj krajský súd je toho názoru, že takýto trest je primeraný, zákonný a spravodlivý. V žiadnom prípade neobstoí argumentácia obhajoby, že by mal byť obžalovanému ukladaný trest odňatia slobody pod zákonom stanovenú trestnú sadzbu za použitia § 39 ods. 1 Tr. zák., pretože na takúto argumentáciu chýbajú dôvody a samotná skutočnosť, že obžalovaný sa priznal k spáchanej trestnej činnosti a urobil vyhlásenie, neznamená, že to oslabuje závažnosť jeho konania, najmä vzhľadom k tomu, že poškodenú nechal na mieste činu bez toho, aby niekomu oznámil, čo sa stalo a spolupracovať s políciou začal až po tom, čo bol odhalený a čo bolo proti nemu začaté trestné stíhanie.

Ďalej argumentuje ustanovením § 48 ods. 4 Tr. zák., podľa ktorého súd môže zaradiť páchatel'a aj do ústavu na výkon trestu iného stupňa strázenia, než do ktorého má byť podľa odseku 2 zaradený, ak má so zreteľom na závažnosť trestného činu a mieru narušenia páchatel'a za to, že v ústave na výkon trestu iného stupňa strázenia bude jeho náprava lepšie zaručená. Takto môže do ústavu na výkon trestu minimálneho stupňa strázenia zaradiť páchatel'a aj vtedy, ak bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu za úmyselný prečin. Nemôže však do ústavu na výkon trestu s minimálnym alebo stredným stupňom strázenia zaradiť páchatel'a, ktorému bol uložený trest odňatia slobody na doživotie, alebo páchatel'a obzvlášť závažného zločinu, ktorému bol uložený trest odňatia slobody prevyšujúci pätnásť rokov. § 48 ods. 4 Tr. zák. dáva možnosť súdu rozhodnúť inak, ako mu určuje zákon v odseku 2 a 3 toho istého ustanovenia. Ide o fakultatívne rozhodnutie súdu, ktoré upravuje dve odlišné situácie:

a) prvá a druhá veta § 48 ods. 4 Tr. zák. sa týka možnosti súdu rozhodnúť spôsobom iným, ako je upravené v odseku 2 tohto ustanovenia,

b) tretia veta § 48 ods. 4 Tr. zák. sa týka rozhodovania súdu podľa odseku 3 tohto ustanovenia.

Ad a) Podľa prvej a druhej vety § 48 ods. 4 Tr. zák. môže súd zaradiť páchatel'a aj do ústavu na výkon trestu iného stupňa strázenia, než do ktorého má byť podľa odseku 2 zaradený, ak má so zreteľom na závažnosť trestného činu a mieru narušenia páchatel'a za to, že v ústave na výkon trestu iného stupňa strázenia bude jeho náprava lepšie zaručená. Toto fakultatívne rozhodnutie sa týka len zaradovania páchatel'a do ústavu na výkon trestu s minimálnym alebo stredným stupňom strázenia. Ak súd vzhľadom na závažnosť trestného činu a mieru narušenia páchatel'a nadobudne presvedčenie, že nápravu páchatel'a možno lepšie zaručiť v inom ústave na výkon trestu, môže teda rozhodnúť o zaradení páchatel'a do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia namiesto jeho zaradenia do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, a naopak. Súd však musí pri rozhodovaní brať zreteľ na dve skutočnosti, a to na závažnosť trestného činu a mieru narušenia páchatel'a. Závažnosť trestného činu musí súd zhodnotiť komplexne, nielen vo vzťahu k zákonným znakom trestného činu a trestnej sadzby za daný trestný čin, ale aj vo vzťahu k ostatným okolnostiam charakterizujúcim trestný čin predovšetkým v zmysle ustanovenia § 34 ods. 4 TZ (k tomu porovnaj R 28/1974). Mieru narušenia páchatel'a treba hodnotiť tak podľa spáchaného trestného činu, ako aj podľa všetkých okolností, ktoré charakterizujú celú osobnosť páchatel'a z hľadiska jeho občianskomorálneho narušenia. Pod týmto pojmom sa nemyslí telesný zdravotný stav páchatel'a. V ústave na výkon trestu odňatia slobody sa odsúdeným poskytujú zdravotnícke služby nezávisle od toho, do ktorého stupňa strázenia sú zaradení. Je to zrejme aj z toho, že odsúdení, ktorých pracovná schopnosť je podstatne znížená alebo u ktorých to vyžaduje ich telesný alebo duševný stav, sa umiestňujú do ústavu na výkon trestu alebo oddelení, v ktorých je výkon trestu upravený so zreteľom na ich schopnosti a stav. Práva a obmedzenia, ktoré vyplývajú z ústavu na výkon trestu odňatia slobody príslušného stupňa, do ktorého boli zaradení, však

ostávajú nedotknuté. Pod pojmom miera narušenia páchatelia treba teda rozumieť okolnosti, ktoré charakterizujú osobnosť páchatelia z hľadiska jeho občiansko-morálneho narušenia. Medzi tieto okolnosti nepatrí telesný zdravotný stav páchatelia (k tomu porovnaj R 28/1974). Na základe posúdenia uvedených skutočností súd musí prognózovať, že náprava páchatelia v inom ústave na výkon trestu ako v tom, do ktorého má byť zaradený podľa odseku 2, bude lepšie zaručená. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy obvineného má veľký význam aj celkový spôsob života a správanie obvineného pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu (k tomu porovnaj R 23/1967). Pre diferenciáciu je prvoradá hĺbka a intenzita narušenia odsúdeného a až potom druh tohto narušenia. Z tohto hľadiska je pre diferenciáciu dôležité zistiť, či sa obvinený trestného činu dopustil po prvýkrát alebo opakovane, a rovnako aj to, či sa do výkonu trestu dostáva po prvýkrát alebo trest vykonáva už po niekoľký raz. Tomu zodpovedá aj režim v jednotlivých skupinách, ten je odstupňovaný podľa prísnosti (výchovných prístupov, nie podľa svojho druhu, t. j. uplatňovaných prostriedkov). Po zhodnotení spomenutých skutočností môže súd do ústavu na výkon trestu minimálneho stupňa stráženia zaradiť páchatelia aj vtedy, ak bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu za úmyselný prečin (ide o odlišnú dikciu ako v ustanovení § 48 ods. 2 TZ, kde sa hovorí o úmyselnom trestnom čine). Pre opačný postup, teda pre možnosť zaradenia páchatelia do ústavu na výkon trestu stredného stupňa stráženia, ktorý by inak mal byť zaradený do ústavu na výkon trestu minimálneho stupňa stráženia, zákon nestanovuje žiadne ďalšie podmienky.

Ako je spomenuté vyššie, dôvod, pre ktorý bol odsúdený zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia napriek tomu, že mohol byť aj vo výkone trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, nebolo potrebné osobitne zdôvodňovať, pretože to pripúšťa ustanovenie § 48 ods. 4 prvá a druhá veta. Osobitne sa sudy majú zaoberať skôr argumentáciou, ak zaraďujú páchatelia do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s nižším stupňom stráženia, ako mu podľa zákona prislúcha. Mám však aj za to, že tak okresný, ako aj krajský súd sa venovali nielen zdôvodneniu výšky uloženého trestu, ale poukázali aj na závažnosť trestného činu, ktorého sa obžalovaný dopustil v podmienечnom odsúdení za iný, závažný zločin a v čase probačného dohľadu, a neopomenuli spomenúť ani mieru narušenia obžalovaného, keď boli skonštatované závery znaleckého skúmania jeho duševného stavu, na základe ktorých bolo odsúdenému uložené aj ochranné ústavné protitoxikomanické a ochranné ambulantné sexuologické liečenie, dbajúc pritom na hlavný účel trestu uvedený v ustanovení § 34 Tr. zák. Záverom dopĺňam, že odôvodnenie rozsudku okresného súdu a uznesenia krajského súdu ako súdu odvolacieho tvoria jeden celok a preto na uvedené rozhodnutia v ostatnom odkazujem a poukazujem na odôvodnenia v nich uvádzané. Odsúdený sa však môže zákonným spôsobom domáhať vykonávať časť trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu s nižším stupňom stráženia, ale až na základe rozhodnutia súdu o zmene spôsobu výkonu trestu preradením do iného stupňa stráženia, teda pri splnení podmienok podľa § 9 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov.

V dovolaní napadnutej veci som preto nevzhliadla odsúdeným uvádzaný dôvod dovolania ním vymedzený (§ 371 ods. 1 písm. h), prípadne písm. b) Tr. por.) a ani iný, pre tento prípad príznačnejší dovolací dôvod (porušenie § 48 ods. 4 Tr. zák. ako „iného“ hmotnoprávneho ustanovenia splnením dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), preto navrhujem, aby najvyšší súd na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci dovolanie odsúdeného podľa § 382 písm. c) Tr. poriadku odmietol, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. poriadku.“

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku). Najvyšší súd po splnení vyššie vymedzenej formálnej prieskumnej povinnosti zistil, že dovolanie obvineného je treba odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Najvyšší súd podotýka, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Nakoľko dovolanie predstavuje výnimočný prielom do právoplatnosti súdneho rozhodnutia (vyjadrujúcej záujem na stabilite právnych vzťahov a právnej istote), možnosti jeho podania vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku.

Obvinený v dovolaní uplatnil dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednáváný trestný čin nepripúšťa.

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený

- trest vo výmere mimo zákonnej trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa týka len tých trestov, ktoré majú odstupňovateľnú trestnú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona).

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu obvinenému pod minimálne povolenú výmeru trestu ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu pri odstupňovateľných druhoch trestov (odňatia slobody, domáceho väzenia, povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia).

Uložením takého druhu trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumie, uloženie takých trestov, ktoré popri sebe nemôžu byť uložené - § 34 ods. 7 Trestného zákona, ale aj napríklad uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin - § 62 ods. 2 Trestného zákona, uloženie trestu vyhostenia občanovi Slovenskej republiky - § 65 ods. 1 Trestného zákona alebo „podmienky na podmienku“ - § 49 ods. 2 Trestného zákona, či dokonca takého druhu trestu, ktorý v trestnom zákone vôbec nie je uvedený - trest pokánia a podobne.

Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštantne uvádza, že iné pochybenie, spočívajúce v nesprávnom vyhodnotení kritérií ustanovených v § 34 až § 39 Trestného zákona, a v dôsledku toho uloženie neprimerane prísneho (alebo naopak mierneho) trestu, nie je možné prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu účinne namietat'. Obvinený môže úspešne namietat' len nezákonne uložený trest mimo hraníc trestnej sadzby alebo neprípustný trest, nie však voľnú úvahu súdu pri ukladaní trestu, pokiaľ bol uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Povedané inými slovami,

primeranosťou uložennej sankcie sa dovolací súd vecne nezaoberá.

Najvyšší súd v tomto poukazuje na konštatovanie okresného súdu, ktorý uviedol, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadol na spôsob spáchania činu, jeho následok, pohnútku, mieru zavinenia obžalovaného, súd použil ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona, a to z dôvodu, že obžalovaný opätovne spáchal zločin, a preto sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu, pričom v takomto prípade sa nepoužije ustanovenie § 38 ods. 4 Trestného zákona (ak prevažuje pomer priťažujúcich okolností, zvyšuje sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3). S poukazom na vyššie uvedené súd obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere deväť rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia s poukazom na § 48 ods. 2 písm. b), ods. 4 Trestného zákona. S uvedeným tvrdením sa tak ako odvolací súd, tak aj dovolací súd v plnej miere stotožnil, s totožnou pripomienkou, že postačovalo citovanie ustanovenia § 48 ods. 4 Trestného poriadku.

Dôvod, pre ktorý bol odsúdený zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia, napriek tomu, že mohol byť zaradený aj do výkonu trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia, nebolo nevyhnutné osobitne zdôvodňovať, pretože to pripúšťa ustanovenie § 48 ods. 4 prvá a druhá veta. Stačilo, aby odvolací súd poukázal na tie isté skutočnosti, ktorými odôvodnil neprimeranosť požiadavky ohľadom použitia ustanovenia § 39 Trestného zákona, a to najmä mimoriadnu brutalitu spáchaného trestného činu a druhovú recidívu počas plynutia skúšobnej doby. S jeho argumentáciou sa aj najvyšší súd v celom rozsahu stotožňuje. Tento minimálny nedostatok odôvodnenia však nezakladá dôvod na vyslovenie porušenia zákona a zásah do právoplatného rozhodnutia súdov nižšieho stupňa.

Keďže však obvinený svojou argumentáciou spochybňuje práve primeranosť jemu uloženého trestu s dôrazom na zaradenie v rámci vonkajšej diferenciácie výkonu trestu odňatia slobody, dovolací súd tejto námietke nemohol priznať žiadnu relevanciu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.